

Фитр намозига чиқишдан олдин қилинадиган амаллар | Фикҳ дарслари (258-дарс)

19:00 / 30.11.2023 889

Улар қуидагилардан иборат:

1. Таом ейиш.

لَّا قُوْنَعُ لِلَّا يَضْرِسَنَأْ نَعْ
لِلَّا يَلْصَلَلُ لُؤْسَرَنَأْ
مُّوْيِ وْدَعَيْ إِلَمَلَسَوْهُ يَلْعَ
تَأْرَمَتَ لُكْأِيْ تَحْرِطَفَلَ
يَرَخْبَلُهُ أَوْرَبَرْتَوْنُهُ لُكْأِيْ وَ
نَأْكَلَهَيَأَوْرَيْ فَوْهَيْذَمَرْتَلَأَوَ

يَتْحِرْطِفُ لِمْوَيْجْرَحَى لِ
يَمْعَطِي لَوْمَعْطَى مَوْيَمْعَطَى
يَلْصُى يَتْحَضَّلَا

Анас розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Фитр куни бир неча хурмо емасдан туриб чиқмас әдилар. Тоқ ер әдилар».

Бухорий ва Термизий ривоят қилишган.

Бошқа бир ривоятда:

«Фитр куни таом емасдан олдин чиқмас әдилар. Қурбонлик куни намозни ўқиб бўлмагунча емас әдилар», дейилган.

2. Мисвок.

Ҳар бир намоз учун мисвок қилиш марғуб бўлганидек, Ийди Фитрдан олдин ҳам мисвок қилиш марғубдир.

3. Фусл қилиш.

نَأْذِنَعْسَنْبِكَافْلَانَعْ
هُلْلَالِيَّلَصْهَلَلَوُسَرْ
لَسَتْعَيَّنَكَمَلَسَوْيَلَعْ
رَحْنَلِمْوَيَوْرْطِفْلِمْوَيَ

جَمْنُبَاً وَرَفَعَ مُؤْيِّدٌ

Фокиҳ ибн Саъд розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Фитр, Қурбонлик ва Арафа кунлари ғусл қилар эдилар».

Ибн Можа ривоят қилган.

4. Хушбүй суртиш.

Кишилар кўп тўпланадиган жойларга хушбүй нарса суртиб бориш мандуб бўлгани учун ийд куни хушбүй суртилади.

5. Энг яхши кийимларини кийиш.

نُبَارَثِيَدْحَجْنَمْجَامْنُبَايَوَر
هَنَّأْ: أَمْهَنْعُلَلِيَضَرِسْأَبَع
مَلَسَوْهَيَلْعُلَلِإِلَصَنَّاك
دَرْبَنْيَدِعَلَإِفْسَبَلَي
رَبَحَ.

Имом Ибн Можа Ибн Аббос розияллоҳу анҳумодан ривоят қилади:

«У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам икки ийдда ҳибара чопон кияр эдилар».

«Ҳибара» – Яманнинг машҳур кийими.

Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васалламнинг жума ва ийд учун алоҳида яхши кийим кийишлари маълум ва машҳур.

6. Садақаи фитрини бериш.

هُلَّا يَضِرُّ سَبَعْ نُبَارَع
وُسَرَّ ضَرَفَ لَاقْ أَمْنَاع
يَلْعُهُلَّا يَلْصَهُلَّا
رُهْطِرْطِفْلَا ةَكَزْمَلَسَو
ثَفَرَلَا وَقْلَلَا نَمْ مَيْأَصَلَل
أَدَأْنَمِنِي كَاسْمَلَةَمْعُطَو
ةَكَزْيَهَفَةَلْصَلَلْبَقَ
دَعَبَ أَدَأْنَمَوْهَلْوَبْقَمَ
نَمْهَقَدَصَيَهَفَةَلْصَلَا
دُوَادْ وُبَأْهَأَورَ .«تَأَقَدَصَلَا
هَحَصَوْهَمَلَّا وَجَأْمُنَبَأَوْ

Иbn Аbbос розияллоху анҳумодан ривоят қилинади:

«Расууллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам фитр закотини рӯзадор учун беҳуда гап-сўз ва ҳаракатлардан покланиш ва мискинлар учун таомланиш бўлсин деб фарз қилдилар. Ким уни намоздан олдин

адо қилса, у мақбул закот бўлади. Ким уни намоздан кейин адо қилса, садақалардан бири бўлади».

Абу Довуд, Ибн Можа ва Ҳоким ривоят қилишган. Ҳоким саҳих, деган.

Садақаи фитрни ийддан бир неча кун олдин берса ҳам бўлади.

Ийд намозига чиқишдан олдин қилинадиган амалларнинг «Мухтасар»да зикр қилинмаганлари ҳам бор. Масалан:

7. Икки ийд кечаларини ибодат ила ўтказиш.

Бунда кечанинг ҳаммасини ёки охирги учдан бирини зикр, намоз, Қуръон тиловати, такбир, тасбех, истиғфор билан ўтказилади.

يَعْلَمُ لِنَعْلَمْ لِيَلْهَمْ مَلَكُوتِ مَوْيَةِ قُبْلَهِ
وَسَلَّمَ لِيَلْهَمْ مَلَكُوتِ مَوْيَةِ قُبْلَهِ
وَرْطَفْلَهِ لِيَلْهَمْ مَلَكُوتِ مَوْيَةِ قُبْلَهِ
تُمَاهِيْلَهِ لِيَلْهَمْ مَلَكُوتِ مَوْيَةِ قُبْلَهِ
أَوْرَهِ طَلَبَهِ لِيَلْهَمْ مَلَكُوتِ مَوْيَةِ قُبْلَهِ
أَرْبَطَلَهِ لِيَلْهَمْ مَلَكُوتِ مَوْيَةِ قُبْلَهِ

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Ким Фитр кечасини ва Қурбонлик кечасини (савоб умидида) бедор ўтказса, қалблар ўладиган кунда унинг қалби ўлмас», дедилар».

Имом Табароний Убода ибн Сомитдан ривоят қилган.

Икки ийд кечасида қилинган дуолар мустажобдир. Шунинг учун эртага ийд, деган кечада кўп дуо қилиш ҳаракатида бўлиш лозим.

8. Муқтадий кишилар ийд намозига виқор билан, такбир айтган ҳолларида эртароқ, пиёда борадилар. Намозга қанчалик кўп интизор бўлинса, савоби шунчалик кўп бўлади.

بِلَّا طَيْبٌ نَّعْمَانٌ
نَمْ لَاقُونَعْهُ لِلَّا يَضَرُ
دِيْعَلَى الْجُنُحَتْنَرَةِ سَلَامٌ
يَذْمُرْتُ لَهُ أَوْرَمَيْشَامٌ

Али ибн Абу Толиб розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Ийдга пиёда чиқиши суннатдир».

Имом Термизий ривоят қилган.

Имом ийдга намозга етиб борадиган бўлиб чиқиши суннатдир. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам доимо шундай қилганлар.

9. Аҳли аёлга кенгчилик ва серобчиликка шароит яратиш. Нафл садақаларни имконига қараб, одатдагидан кўпроқ қилиш.

10. Кўринган ҳар бир мусулмонга хурсандчилик ва шодлик изҳор қилиш. Яқин кишиларни, ёру дўст ва аҳбобларни зиёрат қилиш.

«Кифоя» китобининг биринчи жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2022 йил 5 октябрдаги 03-07/7013-рақамли холосаси асосида чоп этилган.